

NieuwDemocratischZeist

Initiatief voorstel

Onderzoek en meldpunt 5G in Zeist

20RV026

Ronde Tafel	:	11 juni 2020
Debat	:	Nog te bepalen
Raadsvergadering	:	Nog te bepalen
Informatie bij	:	Karst Schuring (PvdA), David Tompot (SP), Hannie van Kippersluis (ZeisterBelang), Carlo Fiscalini (NieuwDemocratischZeist) en Roy Luca (Seyst.Nu)
Raadsvoorstel	:	20RV026
Zaaknummer	:	365153

Aan de Raad van de Gemeente Zeist

Inleiding

Er is veel onrust onder de (Zeister) bevolking omtrent de stralingseffecten van de invoering van 5G. Er zijn veel burgers die aangeven te lijden onder de effecten van straling en diverse lichamelijke en psychosociale klachten melden. Dit, naar hun opvatting, door de elektromagnetische straling van de 32 zendmasten (met 164 antennes) die in Zeist op dit moment 4G en 3G ondersteunen. Dat bleek ook uit de gemeentelijke avond over de invoering van 5G op 18 februari 2020 die druk bezocht werd.

Op dit moment gaat de discussie heel erg heen en weer tussen “niets aan de hand; gewoon aanleggen” en “alle problemen komen door 3G/4G en in de toekomst 5G”. Daarbij is veel van de informatie behoorlijk eenzijdig/monomaan en zijn de verschillende onderzoeken naar de effecten van straling op de mens en de natuur niet eenduidig. Daarnaast groeit de behoefte bij een grote groep Zeistenaren naar een nog sneller internet (die men koppelt aan de uitrol van 5G en de aanleg van een glasvezelnetwerk), waarvan de voordelen evident zijn. Ook ontwikkelingen als bijvoorbeeld “smart city” en de “zelfrijdende auto” hebben te maken met deze discussie.

Het is niet de verantwoordelijkheid van de gemeente om partij te kiezen in de huidige discussie. Het is echter wel de verantwoordelijkheid van het lokale bestuur om de onrust en de zorgen van burgers serieus te nemen en de verantwoordelijkheid te nemen om vooruit te kijken en richting te bepalen zonder dat haar bewoners voor voldongen feiten worden gesteld.

Duidelijk is dat de invoering van 5G betekent dat er dus veel antennes bijkomen (naast de bestaande 164 in Zeist) om overal in Zeist en Nederland voor een goede dekking en voldoende capaciteit te zorgen. Dit omdat het bereik van 5G veel kleiner is dan bij 4G het geval was.

De betekenis van zoveel extra antennes, terwijl de effecten op de gezondheid nog onvoldoende in beeld zijn is voor de lokale overheid in Zeist een grote verantwoordelijkheid. Daarom wordt in dit voorstel gepleit voor toepassing van het verzorgsbeginsel, zolang niet onomstotelijk vaststaat dat 5G geen schadelijke effecten heeft op de gezondheid.

Het huidige beleid ten aanzien van masten voor telecommunicatie, dat in 2010 is vastgesteld in de “beleidsnota Antenne-installaties telecommunicatie”, voldoet niet meer ten aanzien van de eisen van deze

snelle 5G verbindingen en de grote toename van het aantal antennes dat daarvoor nodig is. Daarom is aanscherping van deze beleidsnota noodzakelijk, ook in het licht van het in 2019 opgestelde “convenant antennebeleid”.

Tot slot. Voor de uitvoering van dit raadsvoorstel worden de kosten begroot op 160.00 euro. De dekking hiervan is te vinden in het saldo van de meerjarenbegroting.

Voorstel:

1. Een onderzoek te doen naar:
 - a. het aantal en het soort ziekmeldingen binnen een straal van 800 meter van 5 masten met antennes in de bebouwde kom en
 - b. een flora- en fauna onderzoek te doen rond 2 van deze locaties.
2. Een meldpunt in te richten in Zeist voor mensen die last hebben van elektromagnetische straling.
3. Het voorzorgsbeginsel te hanteren, zolang niet onomstotelijk vaststaat dat 5G geen schadelijke effecten heeft op de gezondheid.
4. De gemeenteraad te betrekken bij de onderzoeksopzet en te informeren over de resultaten van het onderzoek en het meldpunt.
5. Een bedrag van 160.000 euro beschikbaar te stellen uit het saldo van de meerjarenbegroting voor de uitvoeringskosten.

Besluit Raad:

Maatschappelijk effect en doel van het voorstel

Het nemen van verantwoordelijkheid door de gemeente Zeist om de zorgen bij inwoners leven over de introductie van 5G in Zeist serieus te nemen, hiernaar onderzoeken te doen en een meldpunt in te richten.

Toelichtingen

☒	Financiën	☐	Juridisch	☐	Risico's
☐	Communicatie	☐	Automatisering	☒	Anders

BASIS

Aanleiding

Er is veel onrust onder de (Zeister) bevolking omtrent de stralingseffecten van 5G. Er zijn nogal wat burgers die aangeven te lijden onder de effecten van straling en diverse lichamelijke en psychosociale klachten melden. Dit, naar hun opvatting, door de elektromagnetische straling van de 32 zendmasten (met 164 antennes) die in Zeist op dit moment 4G en 3G ondersteunen. Dat bleek ook uit de gemeentelijke avond over de invoering van 5G op 18 februari 2020, die druk bezocht werd.

De meest genoemde klachten zijn vermoeidheid, concentratieverlies, hoofdpijn, slapeloosheid, duizeligheid, huidproblemen, droge mond en ogen, verhoogde bloeddruk en hartslag, gewrichtspijn, geheugenprobleem, niet scherp kunnen denken meer, stress, angst, onrust, clpd, prikkelbaar zijn. Daarnaast lijkt uit onderzoeken te komen dat ook dieren hier last van hebben, zoals bijenpopulaties.

Er is al jaren onderzoek gedaan naar de effecten van elektromagnetische straling, maar de uitkomsten van deze onderzoeken zijn niet eenduidig. Zo is in Nederland onderzoek gedaan door het RIVM en het Agentschap TELECOM in een proefopstelling met 5G. Uit dit onderzoek werd geconcludeerd dat het “in

principe niet schadelijk is in de testopstelling". Maar bij die onderzoeken worden de mensen maar blootgesteld aan 2%-5% van de maximale straling die mensen volgens de norm mogen ondervinden. Dat is dus niet eenduidig. De huidige normen zijn tot stand gekomen in 1998 en daarna niet meer herijkt. Ondertussen zijn we aan de vijfde generatie van mobiele telefoons toe met een enorme omvang. Dus ook dat lijkt behoorlijk achterhaald.

Een grote groep wetenschappers en artsen heeft bij de EU aangeklopt met de vraag of een onafhankelijke instantie onderzoek kan doen naar de effecten van straling. De EU heeft hierop aangegeven dat het de eigen verantwoordelijkheid van landen is om deze handschoenen op te pakken en onderzoeken te gaan plegen.

Voor een hoge dekkingsgraad zijn voor 5G meer antennes nodig dan voor de voorganger 4G. Dat betekent dat er veel meer dan de huidige 164 antennes (op 32 zendmasten), die in Zeist op dit moment 4G en 3G ondersteunen, nodig zijn.

Aangezien de overdraagbaarheid van het 5G-sigitaal vele malen korter is dan het 4G-sigitaal, is het een uitdaging om het 5G-sigitaal binnen in een woning te krijgen. Daarom zal er gebruik worden gemaakt van minder krachtige 5G-antennes in onze directe omgeving. Het betreft hier zogenaamde "Small Cells". Small Cell antennes hebben een bereik van enkele tientallen meters (binnen en buiten). Deze "Small Cells" worden in onze directe omgeving geplaatst, bijvoorbeeld in lantaarnpalen, bushokjes of aan gebouwen, naast de bestaande antenne-installatie.

Er zullen dus veel antennes bijkomen om overal in Nederland voor een goede dekking en voldoende capaciteit te zorgen. Aangezien de uitrol van 5G nog in een testfase zit, is het moeilijk te voorspellen om hoeveel extra antennes het zal gaan en wat de invloed hiervan op mens en dier zal zijn.

In 2010 is de Zeister "beleidsnota Antenne-installaties telecommunicatie" vastgesteld. Daarin is gepoogd de beleidsruimte van de gemeente, die door landelijke afspraken beperkt is, optimaal te benutten. Afgesproken is in deze nota dat "(zicht)hinder moet worden voorkomen door de huidige richtlijnen zo aan te vullen dat plaatsing nabij (een grote cluster van) woningen en andere gevoelige bestemmingen (zoals verpleeg- en verzorgingstehuizen/zorgcomplexen, scholen, kinderdagverblijven e.d.) zoveel mogelijk wordt tegengegaan". Daarnaast is afgesproken om actief te communiceren bij de plaatsing van vergunningsplichtige antenne-installaties. Er ligt daarnaast een zogenaamd "convenant antennebeleid" uit 2019, maar deze moet nog vertaald worden naar gemeentelijk beleid.

De betekenis van het neerzetten van zoveel extra antennes voor 5G, terwijl de effecten op de gezondheid nog onvoldoende in beeld zijn, is voor de lokale overheid in Zeist een grote verantwoordelijkheid. Daarbij komt nog dat voor 5G de aanleg van een glasvezelnetwerk een voorwaarde is. Het is met het huidige netwerk niet mogelijk om zoveel extra data (1000 X) te versturen. Dat betekent dat een gemeente als Zeist met veel aanleg werkzaamheden te maken zal krijgen met alle problemen voor bewoners en verkeer van dien.

Dat betekent dat er op inwoners van Zeist veel zaken afkomen die vragen om een richting voor gemeente en aanpassing van de "beleidsnota Antenne-installaties telecommunicatie". Dit om er voor te zorgen dat de inwoners en bedrijven in Zeist niet voor voldongen feiten komen te staan. Daarom is het belangrijk dat de gemeente haar rol oppakt en nadere regie gaat voeren op dit dossier, die past bij deze nieuwe ontwikkelingen. De basis hiervoor vormen de in dit voorstel voorgestelde onderzoeken en de binnengekomen klachten van het meldpunt.

Om tot een beeld te komen van de huidige problematiek in Zeist t.a.v. de straling van telecommunicatiemasten, wordt voorgesteld:

Ad 1: Onderzoek naar effecten elektromagnetische straling op mens en natuur

Er staan 32 masten (met 164 antennes) verspreid in Zeist, deze stralen ongeveer 800 meter uit. Voorgesteld wordt het volgende onderzoek te laten doen door een onafhankelijk onderzoeksbureau:

1. Van deze masten worden er 5 (met hun antennes) in de bebouwde omgeving geselecteerd – waarvan bijvoorbeeld 1 in Den Dolder, 1 in Austerlitz en 3 in de bebouwde kom van Zeist (het is aan het te selecteren onderzoeksbureau hiervoor een goed voorstel tot onderzoek voor op te stellen) - en geanonimiseerd data op te vragen bij (bijvoorbeeld) het Nivel over het aantal en het soort ziekmeldingen bij huisartsen binnen een straal van bijvoorbeeld 800 meter van die masten (de exacte afstand dient door het onderzoeksbureau te worden vastgesteld op basis van hun

deskundigheid). Het gaat er dan om vast te stellen welke elektromagnetische klachten hierbinnen gesignaleerd worden, waarbij de lijst met de top 10 klachten het kader vormt. Bij de keuze voor het aantal onderzoeken bij masten zou het goed zijn, mochten deze er tegen die tijd zijn, ook eventueel nieuw geplaatste 5G zendinstallaties, die op dit moment al gerealiseerd kunnen worden op bestaande lantaarnpalen, bushokjes of gebouwen te betrekken.

2. In de tweede plaats zou het verstandig zijn om op 2 van die 5 geselecteerde gebieden ook een flora- en fauna onderzoek te doen, waar (binnen de straal van bijvoorbeeld 800 meter) zowel dichtbij als verderaf gekeken wordt naar de stand van zaken van de flora en fauna in een dergelijk gebied.

Naast deze onderzoeken zou het goed zijn, een zogenaamde “controlegroep” op te zetten van mensen die meer dan 1 kilometer of verder van een zendmast afwonen om de uitkomsten te vergelijken. Ditzelfde principe zou ook voor de flora- en fauna onderzoeken gebruikt kunnen worden. Maar de exacte inrichting van het onderzoek laten we aan de deskundigheid van het te selecteren onderzoeksbureau.

De onderzoeken zijn er dus op gericht te bezien of er een verband is te leggen tussen de straling van de huidige telecommunicatiemasten en gezondheidsklachten of veranderingen in de flora en fauna. De gemeenteraad wordt betrokken bij de keuze voor het onderzoeksbureau die deze onderzoeken gaat uitvoeren.

Ad 2: Inrichten meldpunt voor klachten over elektromagnetische straling.

Het is van groot belang voor de gemeente de grote groep mensen uit Zeist met onrust en klachten serieus te nemen. Veel van deze mensen willen ook hun klacht kwijt. Nu worden ze naar de huisarts of psycholoog doorverwezen. Ook zullen er veel vragen komen die om een antwoord vragen, en ook daarin zal het meldpunt een rol kunnen spelen. Tot nu toe werd het verzoek om een meldpunt in te richten voor het doorgeven van stralingsklachten, niet opgepakt. Het is de bedoeling dat nu wel te doen in Zeist. Met het meldpunt wordt beoogd de grootte van het door bewoners gevoelde probleem met straling in de gemeente Zeist in kaart te brengen en de correlatie tussen die gezondheidsgerelateerde klachten en de afstand van die men afwoont van zendmasten/antennes in beeld te brengen. Het is dus in de eerste plaats een hulpmiddel om te kunnen bepalen hoe groot het probleem in Zeist is. Het is daarbij van belang dat zodra dit meldpunt in de gemeente Zeist gereed is, dit breed onder de aandacht brengen van onze inwoners, door middel van uitgebreide, goede communicatie.

Met de onderzoeken en het meldpunt neemt Zeist haar verantwoordelijkheid en brengen we de problematiek in kaart om aanpassing van de Zeister “beleidsnota Antenne-installaties telecommunicatie” tot stand te brengen en toekomstige besluiten te kunnen nemen op basis van onderzoek onder de eigen Zeister bewoners. Voor de bewoners en bedrijven van Zeist en het Zeister lokaal bestuur is dat van groot belang.

Ad 3: Voorzorgsprincipe

Het lijkt verstandig als gemeente het voorzorgsbeginsel toe te passen, zolang niet onomstotelijk vaststaat dat 5G geen schadelijke effecten heeft op de gezondheid. Dat betekent dat Zeist als regel zou moeten hanteren dat bedrijven die 5G willen aanleggen in Zeist moeten aantonen dat dit geen schadelijke effecten heeft. Voor de uitrol van 5G in Zeist zou dat moeten betekenen dat er geen activiteiten rond de aanleg van 5G zouden moeten worden uitgevoerd, totdat de acties, zoals genoemd in dit raadsvoorstel, zijn uitgevoerd en de gemeenteraad zich hierover uitgesproken heeft.

In de hierboven genoemde beleidsnotitie over het Antennebeleid is dit voorzorgsbeginsel concreet toegepast, waar de gemeente er voor kiest om zendmasten zo min mogelijk bij scholen en zorginstellingen te plaatsen.

Om een beeld te krijgen van de huidige problematiek en hierin een positie in te nemen wordt in dit initiatiefvoorstel voorgesteld een onderzoek te houden en een meldpunt voor klachten in te stellen.

Ad 4: Betrekken raad en informeren van de gemeenteraad over de uitkomsten van het onderzoek.

Gevraagd wordt om de gemeenteraad te betrekken bij de opzet van de onderzoeken en raad en samenleving te informeren over de uitkomsten van de diverse onderzoeken. Zoals initiatiefnemers verwachten zouden dan de resultaten over ongeveer 1,5 a 2 jaar aan raad en samenleving

gepresenteerd kunnen worden. Echter de precieze datum laten we over aan college en onderzoeksbureau.

Ad 5: Beschikbaar stellen van financiële middelen voor uitvoering van het raadsbesluit

Voor het onderzoek en het meldpunt zijn middelen nodig. We stellen voor eenmalig middelen beschikbaar te stellen uit het saldo van de meerjarenbegroting, indicatief € 160.000 voor het onderzoek en het meldpunt.

Onderzoeken (7*15.000)	€ 105.000
Meldpunt voor 1 jaar (0,5 fte plus inrichtingskosten)	€ 55.000

Na de evaluatie na een jaar kan gekeken worden of nader onderzoek en continuering van het meldpunt noodzakelijk is en kunnen extra middelen ter beschikking gesteld worden bij de begroting.

Juridisch

-

Evaluatie

De in dit voorstel voorgestelde activiteiten rond de 5G-problematiek zullen na een jaar geëvalueerd worden. De raad zal door het college periodiek over de voortgang worden geïnformeerd via de reguliere P&C cyclus.

De evaluatie moet leiden tot een bijstelling van de in 2010 vastgestelde Zeister "beleidsnota Antenne-installaties telecommunicatie" om de beleidsruimte voor de gemeente zo ver mogelijk te optimaliseren, waarbij voorlopig het voorzorgbeginsel gehanteerd wordt.

BIJLAGEN

-

Gemeente **Zeist**

Raadsbesluit

Behoort bij raadsvoorstel
Nr. 20RV026

De raad van de gemeente Zeist;

gelezen het initiatiefvoorstel van de fracties van de PvdA, Nieuw Democratisch Zeist, ZeisterBelang, SP en Seyst.Nu;

BESLUIT:

1. Een onderzoek te doen naar:
 - a. het aantal en het soort ziekmeldingen binnen een straal van 800 meter van 5 masten met antennes in de bebouwde kom en
 - b. een flora- en fauna onderzoek te doen rond 2 van deze locaties.
2. Een meldpunt in te richten in Zeist voor mensen die last hebben van elektromagnetische straling.
3. Het voorzorgsbeginsel te hanteren, zolang niet onomstotelijk vaststaat dat 5G geen schadelijke effecten heeft op de gezondheid.
4. De gemeenteraad te betrekken bij de onderzoeksopzet en te informeren over de resultaten van het onderzoek en het meldpunt.
5. Een bedrag van 160.000 euro beschikbaar te stellen uit het saldo van de meerjarenbegroting voor de uitvoeringskosten

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De raad voornoemd,

mr. J. Janssen, griffier

drs. J.J.L.M. Janssen, voorzitter